

Số:3040/KH - GDĐT-TrH

Thành phố Hồ Chí Minh, ngày 08 tháng 9 năm 2016

KẾ HOẠCH

Triển khai các hoạt động trải nghiệm sáng tạo trong trường trung học Năm học 2016 – 2017

Căn cứ Quyết định 16/2006/QĐ-BGDĐT ngày 05/5/2006 của Bộ Giáo dục và Đào tạo (Bộ GDĐT) về Ban hành chương trình giáo dục phổ thông;

Căn cứ Công văn số 3535/BGDĐT-GDTrH ngày 27/5/2013 của Bộ GDĐT về Áp dụng phương pháp "Bàn tay nặn bột" và các phương pháp dạy học tích cực khác;

Căn cứ Công văn số 5555/BGDĐT-GDTrH ngày 08/10/2014 của Bộ GDĐT về hướng dẫn sinh hoạt chuyên môn về đổi mới phương pháp dạy học và kiểm tra, đánh giá; tổ chức và quản lý các hoạt động chuyên môn của trường trung học/trung tâm giáo dục thường xuyên qua mạng;

Căn cứ công văn số 2587/GDĐT-GDTrH ngày ngày 05 /8 /2016 của Sở GDĐT Tp. Hồ Chí Minh về hướng dẫn lập Kế hoạch giáo dục năm học 2016 – 2017.

Căn cứ công văn số 4235/BGDĐT-GDTrH ngày 01 tháng 9 năm 2016 của Bộ Giáo dục và Đào tạo về hướng dẫn thực hiện nhiệm vụ Giáo dục Trung học năm học 2016 – 2017;

Căn cứ công văn số 2940/GDĐT-TrH ngày ngày 01 tháng 9 năm 2016 của Sở Giáo dục và Đào tạo về hướng dẫn thực hiện nhiệm vụ Giáo dục Trung học năm học 2016 – 2017;

Sở GDĐT hướng dẫn các trường THCS và THPT xây dựng hoạt động trải nghiệm sáng tạo cho học sinh trung học như sau:

I. MỤC ĐÍCH, YÊU CẦU:

1. Mục tiêu

Giúp cho cán bộ quản lý, giáo viên bước đầu chủ động lựa chọn nội dung để xây dựng các chuyên đề dạy học trong môn học và các chuyên đề tích hợp, liên môn phù hợp với việc tổ chức hoạt động học tích cực, tự lực, sáng tạo của học sinh; sử dụng các phương pháp và kỹ thuật dạy học tích cực để xây dựng tiến trình dạy học theo chuyên đề nhằm phát triển năng lực và phẩm chất của học sinh.

Tăng cường mở rộng không gian lớp học cho học sinh THCS và THPT, với phương pháp "thực học, thực nghiệm", đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục theo hướng phát triển năng lực, phẩm chất đạo đức người học. Tạo sự tương tác hiệu quả giữa gia đình – nhà trường, giáo viên – phụ huynh – học sinh trong việc xây dựng môi trường giáo dục toàn diện cho các em học sinh.

Tăng cường xây dựng các hoạt động giáo dục trải nghiệm, giúp học sinh tiếp cận kiến thức một cách chủ động, tích cực, sáng tạo, tiếp cận và phát triển năng lực của học sinh.

2. Yêu cầu:

Trên cơ sở rà soát chuẩn kiến thức, kỹ năng chương trình hiện hành và các hoạt động giáo dục dự kiến sẽ tổ chức cho học sinh theo phương pháp dạy học tích cực, xác định các năng lực và phẩm chất có thể hình thành cho học sinh trong mỗi chủ đề được xây dựng ở bộ các bộ môn cấp trung học cơ sở, trung học phổ thông.

Nghiên cứu các hình thức trải nghiệm sáng tạo, xây dựng các hoạt động học trải nghiệm cho học sinh phù hợp với tâm sinh lý lứa tuổi và mục tiêu dạy học tiếp cận và phát triển năng lực.

Việc xây dựng các chủ đề dạy học trong môn học, các chủ đề và kế hoạch dạy học phải nhằm góp phần thực hiện mục tiêu của chương trình giáo dục phổ thông, phù hợp với điều kiện thực tế của nhà trường và khả năng học tập của học sinh; kế hoạch dạy học của tổ/nhóm chuyên môn, giáo viên phải được lãnh đạo nhà trường phê duyệt trước khi thực hiện và là căn cứ để thanh tra, kiểm tra.

Xây dựng hình thức kiểm tra, đánh giá theo định hướng phát triển năng lực học sinh. Đánh giá qua các hoạt động của học sinh; đánh giá qua hồ sơ học tập; đánh giá qua việc học sinh báo cáo kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập theo kế hoạch dạy học của giáo viên và nhà trường. Giáo viên có thể sử dụng các hình thức đánh giá nói trên thay cho các bài kiểm tra hiện hành, các hình thức đánh giá này được thông tin đầy đủ đến học sinh khi giao nhiệm vụ học tập.

II. NỘI DUNG

A. HOẠT ĐỘNG “TIẾT HỌC NGOÀI NHÀ TRƯỜNG” TRONG TRƯỜNG TRUNG HỌC

1. Cấp Sở Giáo dục và Đào tạo

1.1. Tiết học ngoài nhà trường tại Thảo Cầm viên với bộ môn Sinh THCS, THPT

Sở Giáo dục và Đào tạo phối hợp với Thảo Cầm Viên soạn thảo và đề xuất thực hiện thí điểm 18 chủ đề Sinh học trong năm học 2016 – 2017 và những năm tiếp theo. Thực hiện theo kế hoạch số 2845/KH-GDDT-TrH ngày 26/8/2016 của Sở Giáo dục và Đào tạo.

1.2. Tiết học ngoài nhà trường tại Khu Nông nghiệp Công nghệ cao với bộ môn Sinh và Công nghệ Nông nghiệp THCS, THPT

Sở Giáo dục và Đào tạo phối hợp với Trung tâm Khai thác Hạ tầng khu Nông nghiệp công nghệ cao Thành phố Hồ Chí Minh, xây dựng 06 chủ đề hoạt động trải nghiệm cho học sinh tại khu nông nghiệp cao ở bộ môn Sinh và Kỹ thuật nông nghiệp THCS và THPT: Ứng dụng di truyền trong chọn giống; Kỹ thuật trồng hoa lan; Kỹ thuật trồng cây không dùng đất; Kỹ thuật trồng cây trên giá thể; Kỹ thuật trồng và chăm sóc rau mầm; Kỹ thuật chăn nuôi bò sữa.

1.3. Tiết học ngoài nhà trường tại khu rừng phòng hộ Cần Giờ (khu du lịch Dàn Xây, Cần Giờ)

Sở Giáo dục và Đào tạo phối hợp với Ban Quản lý khu rừng phòng hộ Cần Giờ, khu du lịch Dàn Xây xây dựng các chủ đề “tiết học ngoài nhà trường” với bộ môn Sinh học Địa lý và Lịch sử, cụ thể như sau:

- Bộ môn Sinh học với các chủ đề: Sự thích nghi và vai trò của thảm thực vật ở rừng ngập mặn Cần Giờ; Sự đa dạng của thế giới sống tại khu rừng ngập mặn Cần Giờ; Vai trò

rừng ngập mặn Cần Giờ với môi trường Tp. Hồ Chí Minh, Việt Nam và Thế Giới; Hệ sinh thái rừng ngập mặn Cần Giờ.

- Bộ môn Địa lý và Lịch sử: Lịch sử và địa lý địa phương Tp. Hồ Chí Minh.

Mỗi chủ đề được ban soạn thảo thiết kế quy trình hoạt động học tập gắn liền nội dung kiến thức Sinh học, Nông nghiệp, Địa lý và Lịch sử với thực tiễn cụ thể của từng địa điểm giáo dục; xây dựng quy trình đánh giá năng lực của học sinh trong quá trình thực hiện hoạt động học trải nghiệm. Các chủ đề được triển khai thực hiện trực tiếp tại Thảo Cầm Viên, khu du lịch Dàn Xây – Cần Giờ, Khu Nông nghiệp Công nghệ cao – Củ Chi.

Các trường THCS, THPT trên địa bàn thành phố chỉ đạo tổ bộ môn Sinh - Nông nghiệp, Địa lý và Lịch sử rà soát nội dung dạy học trong chương trình hiện hành, cấu trúc lại nội dung, xây dựng dạy học phù hợp chuẩn kiến thức và kỹ năng. Nghiên cứu nội dung các được thiết kế xây dựng dạy học môn Sinh học, Nông nghiệp, Địa lý và Lịch sử ngoài không gian lớp học (Tiết học ngoài nhà trường) lồng ghép vào kế hoạch giáo dục cụ thể của nhà trường trong năm học 2016 – 2017 và những năm học tiếp theo.

Khi thực hiện dạy học trong và ngoài nhà trường, giáo viên cần vận dụng các hình thức kiểm tra, đánh giá theo định hướng tiếp cận và phát triển năng lực học sinh, phối hợp kiểm tra quá trình tham gia học, kết quả từng hoạt động cụ thể và kết quả của bài kiểm tra kết thúc, đánh giá qua sản phẩm của học sinh trong quá trình thực hiện nhiệm vụ học tập. Kết quả kiểm tra đánh giá như trên có thể vận dụng cho điểm kiểm tra thường xuyên (hệ số 1) hoặc định kỳ (hệ số 2) tùy theo kế hoạch giáo dục của tổ bộ môn đã được hiệu trưởng nhà trường phê duyệt. Quy trình chung kiểm tra đánh giá được xây dựng như sau: Học sinh đăng kí – học sinh nhận nhiệm vụ học tập – học sinh thực hiện nhiệm vụ học tập (Thái độ và kết quả từng hoạt động) – kết quả bài kiểm tra cuối. Hình thức đánh giá cụ thể theo từng chủ đề.

2. Cấp cơ sở - trường THCS, THPT

Trong quá trình xây dựng kế hoạch giáo dục, nhà trường có thể chỉ đạo các bộ môn trong nhà trường chủ động xây dựng tiết học ngoài nhà trường trong các nội dung kiến thức và thực tế tại địa phương. Phối hợp với các cơ sở sản xuất, cơ sở kinh doanh, các địa danh của địa phương để xây dựng các tiết học ngoài nhà trường phù hợp nhu cầu, tâm sinh lí của học sinh.

Các chủ đề tiết học ngoài nhà trường được xây dựng phải đảm bảo các yếu tố sau:

- Nội dung hoạt động: Đảm bảo đáp ứng chuẩn kiến thức và kỹ năng của chương trình hiện hành; Gắn kết kiến thức với thực tế địa phương; hoạt động học phải đảm bảo học sinh phải được trải nghiệm qua thực tế để đúc kết được kiến thức (học trải nghiệm).

- Xây dựng được phương án kiểm tra đánh giá học sinh: đánh giá quá trình, đáng giá sản phẩm từng phần và đánh giá cuối chủ đề.

- Một chủ đề dạy học trải nghiệm sáng tạo bao gồm: mục tiêu chủ đề, nội dung các hoạt động, kiểm tra đánh giá quá trình học.

Khuyến khích các trường THCS, THPT xây dựng chủ đề tích hợp trong quá trình thực hiện, huy động nhiều lực lượng tham gia vào quá trình dạy và học.

B. CÁC HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM KHÁC

1. Nghiên cứu khoa học

Nghiên cứu khoa học là một hoạt động trải nghiệm sáng tạo. Dựa trên các trải nghiệm các trải nghiệm NCKH để phát hiện ra những cái mới về bản chất sự vật, về thế giới tự nhiên và xã hội và để sáng tạo phương pháp và phương tiện kỹ thuật mới cao hơn, giá trị hơn. Học sinh muốn làm NCKH phải có kiến thức nhất định về lãnh vực nghiên cứu và cái chính là phải rèn luyện cách làm việc tự lực, có phương pháp từ lúc ngồi trên ghế nhà trường.

Các trường THCS, THPT trên địa bàn thành phố nghiên cứu công văn số 1176/GDDT-TrH Về Cuộc thi khoa học kỹ thuật học sinh trung học cấp thành phố năm học 2016 – 2017 và công văn số 2669/GDDT-TrH Về Tổ chức cuộc thi Vận dụng kiến thức liên môn để giải quyết các tình huống thực tiễn và cuộc thi Dạy học theo chủ đề tích hợp năm học 2016-2017 để tổ chức hướng dẫn cho học sinh xây dựng ý tưởng, trải nghiệm nghiên cứu khoa học, đề nghị các giải pháp để giải quyết các vấn đề thực tế trong quá trình tham gia học tập và rèn luyện trong trường phổ thông. Thúc đẩy việc gắn kiến thức lý thuyết và thực hành trong nhà trường với thực tiễn đời sống; đẩy mạnh thực hiện dạy học theo phương châm "học đi đôi với hành".

2. Câu lạc bộ

Câu lạc bộ (CLB) là hình thức sinh hoạt ngoại khóa của những nhóm học sinh cùng sở thích, nhu cầu, năng khiếu,... dưới sự định hướng của những nhà giáo dục nhằm tạo môi trường giao lưu thân thiện, tích cực giữa các học sinh với nhau và giữa học sinh với thầy cô giáo, với những người lớn khác.

Hoạt động của CLB tạo cơ hội để học sinh được chia sẻ những kiến thức, hiểu biết của mình về các lĩnh vực mà các em quan tâm, qua đó phát triển các kỹ năng của học sinh; hoạt động CLB giúp cho học sinh trải nghiệm, sáng tạo là hoạt động để phát triển năng lực của học sinh.

2.1. Định hướng xây dựng CLB trong trường THCS, THPT

Các trường THCS, THPT định hướng chỉ đạo các tổ chuyên môn, các tổ chức Đoàn – Đội xây dựng các CLB học thuật, CLB kỹ năng theo nhu cầu và sở thích của học sinh. Bố trí Giáo viên bộ môn phụ trách công tác hỗ trợ ban chủ nhiệm CLB xây dựng và điều hành hoạt động của CLB.

Các CLB định hướng thành lập trong các trường THCS, THPT: CLB văn hóa nghệ thuật; **CLB thể dục thể thao; CLB học thuật; CLB võ thuật; CLB trò chơi dân gian, CLB Khoa học kỹ thuật.**

2.2. Nguyên tắc thành lập và hoạt động CLB

Khi lựa chọn các thành viên tham gia CLB cũng như khi tổ chức các buổi sinh hoạt CLB cần đảm bảo một số nguyên tắc sau: Tham gia trên tinh thần tự nguyện, Không phân biệt đối xử, Đảm bảo sự công bằng, Phát huy tính sáng tạo, Tôn trọng ý kiến và nhân cách học sinh, Bình đẳng giới, Đảm bảo quyền trẻ em, HS là chủ thể quyết định mọi vấn đề của CLB.

3. Hoạt động giáo dục tích hợp liên môn khoa học - công nghệ - kỹ thuật - toán

Sở Giáo dục và Đào tạo phối hợp với công ty LEGO Education Việt Nam thực hiện các hoạt động giảng dạy và học tập tích hợp liên môn khoa học - công nghệ - kỹ thuật – toán cho học sinh tại các trường THCS, THPT với mục đích giúp học sinh trải nghiệm, tăng tính tương tác với học sinh trong lớp học tạo nên những giờ học hứng thú kết hợp giữa kiến thức trên lớp với thực tiễn học tập.

Hoạt động được tổ soạn thảo xây dựng xung quanh các đề tài

- Khoa học đời sống (4 buổi)
- Trái đất không gian (4 buổi)
- Khoa học vật lý (4 buổi)

- Các công trình kỹ thuật trong thực tiễn (4 buổi)

Mỗi chủ đề sẽ có 4 bước hoạt động tương ứng với 4 buổi học dựa trên các vấn đề thực tiễn trong cuộc sống, các em học sinh sẽ được tiếp cận với vấn đề bằng các đoạn phim tư liệu hoặc các hoạt động tham quan ngoài trời để tìm hiểu thực tiễn từ đó nhìn nhận vấn đề một cách rõ nét và đưa ra những ý tưởng phù hợp và sát thực để giải quyết vấn đề.

Đây hoạt động tự chọn có thu phí hỗ trợ dựa trên tinh thần tự nguyện của nhà trường, phụ huynh và học sinh.

4. Hoạt động tích hợp giáo dục bảo tồn âm nhạc dân tộc (tài liệu đính kèm)

III. TRIỂN KHAI CÁC HOẠT ĐỘNG

- Đối với các hoạt động tiết học ngoài nhà trường đã được xây dựng cụ thể, lãnh đạo nhà trường chỉ đạo các tổ bộ môn nghiên cứu thiết kế hoạt động trải nghiệm sáng tạo trong kế hoạch giáo dục của đơn vị.

- Lãnh đạo các trường THCS, THPT hướng dẫn các tổ chuyên môn, tổ chức Đoàn – Đội thành lập và duy trì các CLB trong nhà trường; đối với các CLB học thuật, giáo viên phụ trách xây dựng quy trình đánh giá quá trình tham gia học sinh và hướng sử dụng kết quả đánh giá vào trong kiểm tra đánh giá quá trình học tập của học sinh.

- Tất cả hoạt động trải nghiệm sáng tạo có thu phí, Các trường trung học thực hiện theo Hướng dẫn liên Sở về thu, sử dụng học phí và thu khác của cơ sở giáo dục và đào tạo công lập.

Trong quá trình thực hiện có vấn đề cần trao đổi, xin liên hệ ông Hồ Tấn Minh – chuyên viên phòng GDTrH qua mail htminh.sgddt@tphcm.gov.vn, điện thoại 0909881283.

Nhận được công văn này, đề nghị Trưởng phòng GDĐT quận, huyện, Hiệu trưởng các trường THPT, trường phổ thông nhiều cấp học có cấp THPT triển khai thực hiện các nội dung trên./.

Nơi nhận:

- Ban giám đốc (để chỉ đạo);
- Các phòng, ban Sở (để phối hợp);
- Các Phòng GDĐT (để thực hiện);
- Các Trường THPT (để thực hiện)
- Lưu: VT, GDTrH, KHTC.

**KT.GIÁM ĐỐC
PHÓ GIÁM ĐỐC**

(đã ký)

Nguyễn Văn Hiếu